

VARJUPAIKADE MTÜ

KÄÄPA ALLI

VARJUPAIKADE MTÜ TÄITSA OMA AJAKIRI

TALV 2014 (nr 11)

SELLES NUMBRIS:

- unistusest mobiilse kliiniku järele
- kappide tuulutamisest
- sisetõmmatavatest jalutusrihmadest
- ja palju muud põnevad!

Toimetajalt

Üks aasta on lõpule jõudmas. Igaühele meist kulges see isemoodi, kuid üks on kindel: ühe lõpp on teise algus.

Selle ehedaimaks näiteks on ilmselt varjupaikade ajaloo pikima varjupaigas olemise staažiga Sämmi, kes elas Pärnu varjupaigas omale uut kodu oodates 2794 (!) päeva. Ühelt poolt saabus talle varjupaigaelu lõpp ja teisalt uue elu algus uues kodus. Nii uskumatult pikk oma inimese ootamise aeg on kinnituseks mitmele tõsiasi: iial ei maksa lootust heita, igaühe jaoks on kuskil keegi ja varjupaigad ei ole tapamajad, kus loomi pannakse magama pelgalt selle pärast, et 14 kohustuslikku varjupaigas hoidmise päeva sai täis...

Nii nagu talv ei jää taevasse, nii ei jää ka jõulud ja aastavahetus tulemata ning aastavahetuseaegne saluutide paugutamine, vileraketid ja igasugune muu virrvarr, mis paljud koerad paanikasse ajab.

Kuidas seda keerulist aega kergemalt üle elada? Jagame teile youtube lingi, millest edasi oskate juba ise otsida ja samas suunas mõelda.

Paljud koerad ei oma meie kliima jaoks sobilikku karvkatet ja nad hakkavad külmast värisema juba jahedate sügisilmadega, talve tulles aga lõdisevad ka need, kes sügise rahu üle elanud. Nii palju kui on koeri, nii palju on kehakujusid ja seega ei pruugi poodides müügil olevad koerariided selga sobida, internetist ostes ei saa aga riidet selga proovida enne, kui see on käes. Alternatiiviks on oma koerale ise riided selga õmmelda või lasta seda teha mõnel nobenäpust sõbral. Aga mille järgi teha? Ilma lõiketa ju ei saa! Aitame teid ka selles küsimuses :)

Sellele lisaks on seekord mitmed toredad lood Pärnu Varjupaigast ja ka paar üleskutset.

Siinkohalt tahan tänada meie (Käpa all meeskonna) eestvedajat, Triinu Priksi, kes tuletab meile meelde, et uu, kas uus number koostamisel, kui mu oleme uppunud oma elu saginatesse, fantastilist ja usinat töomesilast, meie küljendaja - kujundaja Marten Laurit, kes teeb alati ära suure töö numbri kokku panemisel ja kauniks saamisel ning Pärnu lugude autorit

Mari Hagi, ilma kellela see number poleks teieni jõudnud – ja just sellisel kujul nagu ta kokku sai!

Toredat lugemist teile kõigile ning kaunist ja rahulikku aastalõppu teile ja teie lemmikutele soovides.

ANU KUURA
Käpa All
peatoimetaja

Foto: erakogu

Põgus sissevaade

<i>Aasta kokkuvõtteks, uue alguseks</i>	4
<i>Sõna on Zeusil</i>	6
<i>Unistus mobiilsest loomakliinikust</i>	8
<i>Tuuluta kappe!</i>	9
<i>Kuidas pidurdada koerte haukumist?</i>	10
<i>Millega arvestada enne teise koera võtmist?</i>	12
<i>Sissetõmmatavate jalutusrihmade ohtlikkusest</i>	14
<i>Talvekülma vastu</i>	16
<i>Kui koer kardab saluuti</i>	16

Käpa All on Varjupaikade MTÜ elektrooniline häälekanaja, mis ilmub neli korda aastas, vahel rohkemgi.

Soovid värsked teateid otse e-postkasti?
Saada enda nimi info@varjupaik.ee

Varjupaikade MTÜ annetuskonto SEB pangas
EE561010220068203017

Kui soovid aidata konkreetset varjupaika, lisa selgitusse märksõna: Pärnu, Viljandi, Virumaa, Valga või Võru.

Lisainfo: üldjuht Triinu Priks, tel 504 6102

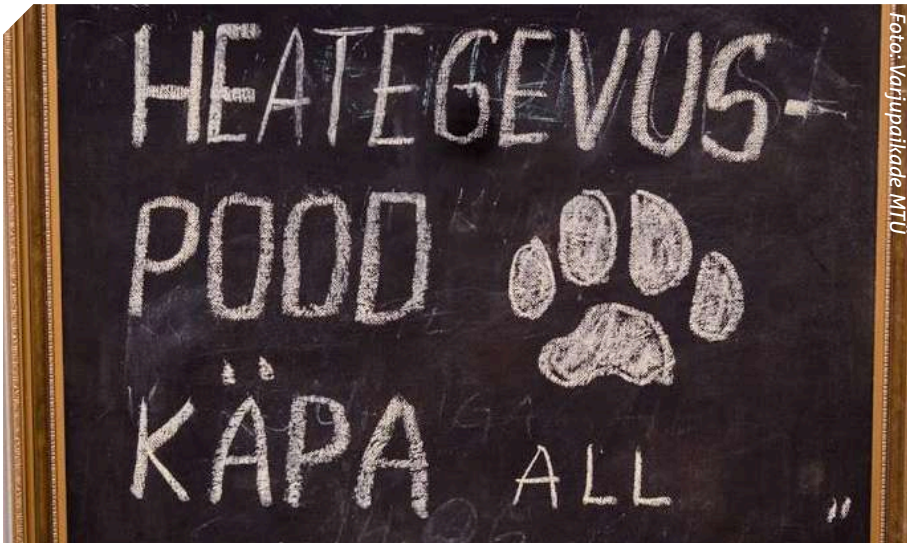
Kaanefoto: Sigrid Absalon

Toimetaja: Anu Kuura

Kujundus: Printec

Printec
trükk | print | reklaam

Meie päris esimene heategevuspood Pärnus

Detsembris avasime esimese heategevuspoe Pärnus, Kuninga 26.

Tegemist on taaskasutuspoega, kus müügil lisaks meie endi logotooted (mida praegu on võimalik osta meie veebilehelt e-poest) ning ka käsitöö.

Esimene poodidest saab olema Pärnus ja seda mitmel erineval põhjusel - esiteks on Pärnus taaskasutus moes (Aunaste kirbuturg on väga menukas suveprojekt), teiseks on meil selles linnas piisavalt tublisid vabatahtlikke, kelle abil süsteem toimima hakkab, ning vähetähtis ei ole ka see, et Pärnu Linnavalitsus on meie tegevusse vägagi toetavalt suhtunud.

Meie sooviks ei ole luua nõrkemist "kaltsukat", pigem hubane ja stiilne vintage stiilis koht, Pärnu kunstnikud Piret Pusa Bergman ja Rait Pärn on lubanud meid aidata nii sise- kui väliskujundusega. Stiilne ja esteetiliselt nauditav tulemus on võimalik saavutada ka õhinapõhiselt, mitte üksnes suurt rahasummat investeerides. Toremaid toetajaid on meil teisigi, kes lubanud öla alla panna.

Poe mõte on meil arutlusel olnud mõnda aega, kuna raske on küsida ainult ja vaid rahalisi annetusi, lihtsam oleks küsida (ja ka

anda) asju, mis niikuinii kappides kasutult seisavad. Asjadega toetab meid ka soomlaste organisatsioon Rekku Rescue, kes samuti meie hea koostööpartner.

Poest tulevat sissetulekut vajame aga varjupaigaloomade eest hoolitsemisel, põhiliselt vet.kulude katteks. Riik toetab meid looma pidamisel 14 päeva, edasine on meie endi probleem. Sellise aja jooksul on tänavaloomale praktiliselt võimatu uut kodu leida. Samuti on loomade ravimid inimeste omadega võrreldes kallimad, kuna puudub haigekassapoolne toetus. Iga tänavalt tulnud loom vajab aga elementaarseid asju, nagu parasiditõrje, vaktsiin, tihtipeale ka antibiootilisi ravimeid (eriti just tänavakassid on haiged). Toon drastilise näite - meie kõige pikema varjupaigastaažiga koer Sämmi viibis meil 2794 päeva, millest 14 päeva eest tasus omavalitsus.

Ülaltoodud põhjustel oleme Varjupaikade MTÜs suuna võtnud sotsiaalse ettevõtluse poole, et küsida mitte kala vaid õnge ning taaskasutus on meile vägagi südamelähedane teema - saates korralikud asjad teisele ringile, vähendame mõttetut tarbimist ja prügi hulka.

2794

päeva ootas oma uut kodu Pärnu varjupaigas koer Sämmi

Kunst teeb head

Osta.ee heategevusoksjonil müüdi kunsti 768.50 euro eest. Sügav kummardus kunstnikele ning tänud ostjaile, loodetavasti rõõmustavad need tööd teid pikade aastate vältel!

Kõige rohkem pakkumisi tehti Maria Evestuse maalile Viis Punamütsikest. Aitäh, head sõbrad!

Lause-paariga

Novembri viimasel päeval käisid Viljandi varjupaigas Türi Ühisgümnaasiumi noored, kes aitasid meid koristustöödel. Muuhulgas katsid nad laudisega meie koeramaja teise poole.

Kodusaade kogub jaanuari lõpuni Varjupaikade MTÜ jaoks annetusi.

Detsembri alul opereeris Eesti Maaülikooli 6. kursuse tudeng Asti Kuuse Männimäe loomakliiniku loomaarsti Helen Valk juhendamisel Viljandi varjupaiga kaks koera ja kaks kassi.

Aasta kokkuvõtteks, uue alguseks

Lähenevad jõulud ja aastavahe-
tus muudavad paratamatult nostal-
giliseks ja tekitavad tahtmist möö-
duvale 2014-ndale tagasi vaadata.

Koos teiega oleme läbi käinud
tubli teekonna ning andnud oma
panuse, et muuta maailma mitte
ainult inimeste, vaid ka loomade
jaoks. Just praegu on õige hetk, et
korraks aeg maha võtta ja teid tä-
nada. Kõik, mida oleme teinud, on
osutunud võimalikuks suuresti tänu
teie toetusele. Mäletate neid hetki,
kus me koos rõõmust nutsime? Kui
töötu Pärnumaa mehe Kaimo tubli
koer Rex sai opereeritud, või kuidas
me koos sadade veebiperemeeste-
ga suutsime parandada mitmeküm-
ne looma elu, kelledest enamus on
tänapäevaks uued kodud leidnud. Aasta
ühiks tähtsündmuseks võib pidada
ka 8 aastat varjupaigas veetnud
koer Sämmi kojuminekut. Niisugu-
sed lood annavad julgust, lootust ja
jõudu edasi minna.

Koos oleme läbi elanud ka kur-
bi hetki, kuid varjupaigaloomadel
on alati rääkida 2 lugu- üks hül-
gamisest ja teine, tavaliselt hap-
pily-ever-after, lugu uuest kodust.
Vahel on lihtsalt raske seda teist
lugu ära oodata. Ja nii istuvad ka
selle jõulu ajal Viljandi, Pärnu, Vir-
muaa, Valga ja Võru varjupaikade
aedikutes koerad, kes ootavad vaid
üht- et oleks inimene, keda tingi-
musteta armastada. Sajad kassid
unistavad oma isiklikust diivanipad-
jast ja paikäest.

Kui Sa istud pühadelauda, mõt-
le hetkeks neile loomadele, kellel
pole veel kodu. Iga hea mõte, iga
hea soov, iga väike heategu aitab
meid edasi!

Aga kui Sul ei ole kedagi, kelle-
ga pühadetunnet jagada, kui lähe-
dased on kaugel ja koju ei jõua, siis
tea, et varjupaikades ootavad Sind
sõbrad, keda Sinu külaskäik rõõ-
mustaks siiralt ja südamest!

Jätkuvat armastust,
hoolivust ja julgust tegutseda
soovides

Triinu Priks
Varjupaikade MTÜ üldjuht

Vaata ka Varjupaikade MTÜ
aastat kokku võtvat videot

Viljandi Loomade Varjupaiga hing ja eestvedaja Triinu Priks (vasakul) ja Heade uudiste portaali looja Monika Kuzmina.

Sõna on Zeusil

Tere! Mina olen Zeus ja olen varjupaigas veetnud 87 päeva.

Oma vanas kodus olin ma ketikoer. Ei osanud arvatagi, et saab ka teistmoodi. Tasahilju aga hakkas minu jalale midagi kasvama, see muutus üha suuremaks ja suuremaks, kuni ühel päeval pani peremees mu autole ja me sõitsime. Esimest korda elus. Ei saa öelda, et see oleks mulle väga meeldinud, ehkki ma ei teadnud siis veel, kuhu tee meid viib. Mingil hetkel auto peatus ja ma pääsesin välja värske õhu kätte! Auto aga sõitis koos peremehega edasi ja see oli viimane kord, kui ma teda nägin. Miks? Varjupaigatöötajate ja arstide jutte kuulates olen aru saanud, et minu kasvaja operatsioon oli väga kallis. Vist polnud mu pererahval piisavalt raha. Kas pererahvas teadis, et keegi mu metsast leiab ja varjupaika helistab? Kas nad teadsid, et maailmas on olemas nii häid inimesi, kes minust hoolivad ja minu operatsiooniks raha koguvad? Võib-olla nad lootsid. Ärge saage valesti aru, ma ei süüdistata neid! Ma ju ei tea, kuidas neil endil toidulaud oli, minule igatahes toodi süüa iga päev ja ma ei kurda. Ma armastan neid ikka ja kui peremees tuleks, oleks

ma valmis kogu oma südamest talle jälle järgnema!

Ma oleksin valmis kolima ka uude koju, kui keegi vaid tuleks ja mulle silma vaataks! Miks inimesed kardavad, et varjupaigaloomad on katkise psüühikaga? Kui loomad oleksid inimesed, siis öeldaks lugupidavalt, et nad on elukogenud! Ma olen pidanud metsas ihuüks ilma toidu ja joo-gita hakkama saama, olen kogenud erinevaid situatsioone, kohtunud uute inimeste, arstide ja hooldajatega. Miks inimesed arvavad, et kui me oma territooriumi kaitseme, oleme kurjad? Ka inimesed ei kutsu iga ettejuhtuvat enda koju. Palun saage aru, varjupaik ongi praegu meie kodu!

Aga eranditult kõik me unistame päris kodust. Sellisest, kus lihtsalt olla. Kus polegi vaja sõnu, piisab vaid peremehele silma vaatamisest, et ta saaks aru, kui tähtis ja

kallis ta mulle on. Et ma olen valmis teda kaitsma oma elu hinnaga, kui vaja. Et ma olen talle igavesti truu.

Saabumas on aasta maagilisim aeg- jõulud. See aeg toob inimestes välja nende parima poole. Palun mõelge hetkeks ka minusuguste, kellel pole oma päris kodu. Haletseda meid ei ole vaja, pigem pakkuge kodu. Haletsemine ei muuda midagi, ja kui sinu koju ei mahu enam ühtegi looma, aga tahaksid aidata, saad Varjupaikade MTÜ veebipoest osta sõbrale kingituseks jõulu- või õnnitluskaarte, särke, kotte, 2015 a heategevuskalendri, mille pildil ma poseerin koos Kihnust pärit Raili ja Kaiga. See oleks jõulukingiks ka kõikidele varjupaigaloomadele. Nii-suguseid, nagu mina, kes vajavad arstiabi, et eluks uut võimalust saada, on palju.

Kaunist jõuluaega soovides, Zeus

Miks inimesed arvavad, et kui me oma territooriumi kaitseme, oleme kurjad?

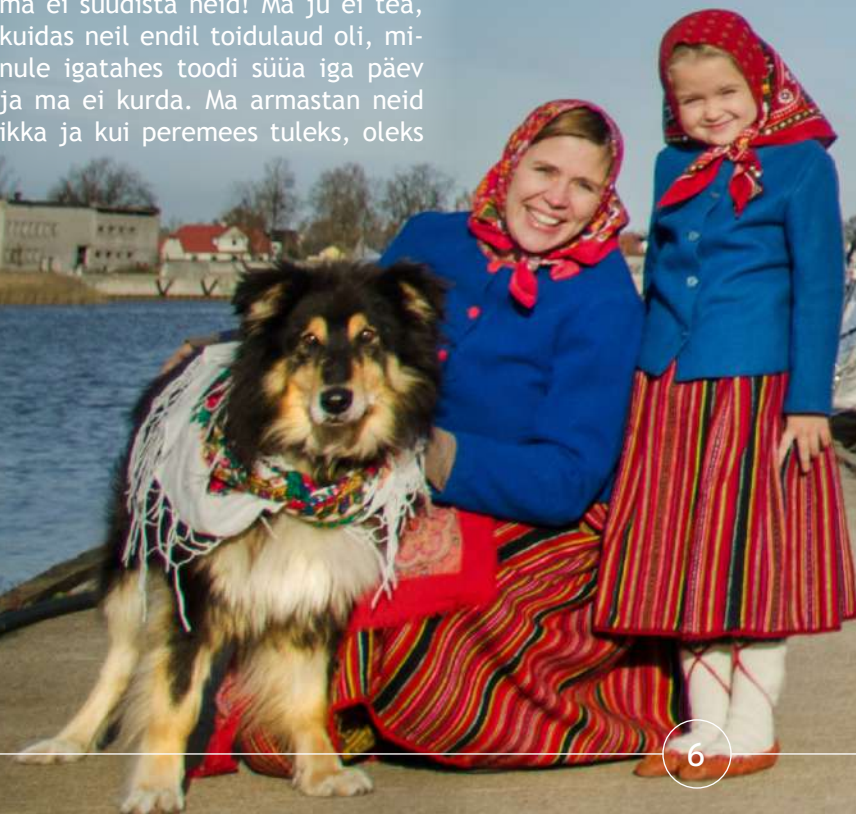

Foto: Kristhel Vaht

Tea

Unistus mobiilsest loomakliinikust

Meie kõrval elavad abivajajad, kes sellest kõva häälega ei räägi. Kes rääkida ei saagi, sest loodus pole nii ette näinud. Meie, inimesed, räägime oma truude sõprade, lemmikloomade eest.

6 aastaga võib emane koer koos oma järeltulijatega toota 62 000 koera, emane kass oma järeltulijatega aga sama perioodi jooksul 420 000 kassi. Raske on üle tähtsustada steriliseerimise ja kastreerimise vajalikkust, reguleerimaks loomade arvukust, sest kõikidele ei jagu kodusid. Kurb tõde on see, et igal aastal leiavad varjupaigad oma uste tagant kaste nii kasside kui kutsikate pesakondadega, halvemal juhul leitakse neid prügikastidest, kraavidest ning termin „läksid merekooli” on nii linna- kui maaelanike seas endiselt laialt levinud. Uskuge või mitte, kuid paljude koerte ja kasside jaoks lõpeb jooksuaeg alati uue pesakonnaga.

Tänase loomakliinikute hinnatase juures jäävadki need operatsioonid tuhandetele loomaomanike-

le kättesaamatuks. Ja see on tõsine sotsiaalne probleem.

Varjupaikade MTÜ, mis ühendab 5 kodutute loomadega tegelevat varjupaika üle Eesti, on oma prioriteediks võtnud soovimatute pesakondade ärahoidmise ning kõik meilt adopteerimisele minevad loomad on anetajate abiga opereeritud. Pärnus oleme juba aasta tegelenud steriliseerimisprogramiga, kus linna ja maakonna kassioomanikud saavad taskukohaste hindadega oma lemmikuid varjupaiga kliinikus lõigata. Oma igapäevatöös kogeme, missugune vajadus sellise teenuse ja järele oleks kogu Eestis. Selle terava probleemi lahendaks mobiilne kliinik, millega oleks võimalik jõuda kõikidesse maapiirkondadesse, ka nende loomadeni, kes muud arstiabi suure tõenäosusega niikuinii kunagi ei saa. Mobiilse kliiniku põhiteenus- teks oleksidki kasside ja koerte steriliseerimine/kastreerimine, vaktsineerimine ja kiipimine.

Mobiilne loomakliinik aitaks Varjupaikade MTÜ lähemale oma eesmärgile - et igal loomal oleks kodu.

Usume, et heade inimeste anetuste abiga rajatud mobiilne loomakliinik aitaks Varjupaikade MTÜ reaalselt sammu lähemale oma eesmärgile - et igal loomal oleks kodu. Et loomapidamine ei oleks privileeg, vaid lemmiklooma tingimusteta armastust saaksid muretult kogeda ka pensionärid ja paljulapselised Eesti- maa pered.

Ehkki Eestimaal on palju inimesi, kes abi vajavad, ei saa ka lemmikloomade probleemi võtta inimestest eraldiseisvana, sest inimene on võtnud vastutuse. Üheskoos suudaksime aidata tuhandeid peresid ning kümneid ja kümneid tuhandeid loomi. Iga loomaomanik saaks aidata sadu kodutuid loomi sellega, et ta ei lase neil sündida, st steriliseerib oma lemmiku. Aidakem, et iga loomaomanik saaks seda lubada.

MARI HAGI

Varjupaikade MTÜ turundusjuht

Tuuluta kappe!

Täna esitame teile väljakutse, mis ei ole seotud jää ega ämbriga, vaid teie riidekapi kõige salapärasema sisuga.

Igäihel meist leidub kapisügavustes asju, mida nähes silm ei löö enam särava, hulludelt päevadelt hullusehoos sebitud tráni (mis meenutab sulle piinlikkusega inimlikku ahnust ja rumalust), kleidikesi, mis on „soooo last year” ning põdrapildiga kootud kampsun, mille sõbrad eelmisteks jõuludeks kinkisid (üleeelmisteks ja sedaeelmisteks samuti).

Varjupaikade MTÜ kutsub üles kõiki oma sõpru ja sõprade sõpru tuulumata oma kappe ning välja sorteerima asjad, mil-

Foto: Sigrīd Absalon

lest omanik enam rõõmu ei tunne. Mõttele sellele, et Sinu asjad võiksid hullutada kedagi teist ja Su põdrakampsun võiks mõnes teises kodus saada lausa ikoonilise staatuse!

Detsembrikuus avab Varjupaikade MTÜ oma esimese heategevuskaupluse Pärnus. Iga Sinu poolt annetatud ese teeb topeltheadrõõmustab uut omanikku ning selle eest makstud summa aitab ravida varjupaikade kasse-koeri. Sa ei pea kartma, et Sinu annetus läheb valesse kohta- palgatööjõudu me ei kasuta, asi põhineb rangelt vabatahtlikkusel.

Nagu kõik teavad, toetavad omavalitsused looma pidamist varjupaigas vaid 14 päeva vältel. Selle aja jooksul on pea võimatu uut kodu leida ning tihti on tänavaloomadel ka terviseprobleemid. Varjupaikade MTÜ oma 5 varjupaigaga pakub ajutist või pikemaajalist peavarju umbes 2500le loomale aastas.

Uue kodu otsimise üks eeldustest on eelnevalt tehtud steriliseerimine/kastreerimine, mis teadupärast samuti kulukas protseduur.

Heategevuspoe tulud aitaksid meil aidata loomi kiiremini uutesse kodudesse ning hoolitseda haigete loomade eest.

Kui Sinu kapis on lisaks luukeredele ka muid seisvaid asju, anna meile teada ning lepime kokku, kuidas asjad meieni toimetada.

MARI HAGI

Varjupaikade MTÜ turundusjuht

Vabatahtlikud, ühinege!

„Eiei, ma ei saa varjupaika tulla! Tahaksin KÕIK kassid-koerad koju viia!”

Seda lauset kuuleme varjupaikades iga päev. Või vähemasti üle päeva. Neid inimesi, kes hea meelega varjupaiku aitaksid, kuid ei ole leidnud sobivat väljundit, on palju. Põhjused on erinevad, mõni kardab, et lahkudes võtab kõik kassid-koerad kaasa, paljud pelgavad, et varjupaik on lihtsalt väga kurb koht.

Täna ei hakka me müüte murdma, vaid pakume välja lahenduse- kui Sa hoolid loomadest, samas meeldib Sulle ka inimestega suhelda, tule meile appi kauplema!

Heategevuspood Käpa All avab juba detsembris ukseid Pärnus, Kuninga tänav 26 ja abikäed on sinna väga oodatud. Nagu klassikalise heategevuspoe puhul kohane, ei palka me müüjaid vaid saame hakka meie tublide vabatahtlike abiga. Töö sobib suhtlemisaltidele pesnionäridele, õpilastele väljaspool kooliaega, koduperenaistele, samuti neile, kes on töötöingukunagi ei tea, kuhu järgmine uks avaneb. Töö sobib ka siis, kui Sa saaksid panustada vaid paar tundi nädalas, teeme graafiku ja jagame ajad ära!

Vaata lisaks <https://www.facebook.com/kapaall> või helista telefonil 5201733

Kuidas pidurdada koerte haukumist?

See küsimus vaevab paljusid koeraomanikke ja nad arvavad, et sellele on olemas ühene ja lihtne vastus. Päraku põhjuseid on palju ja erinevaid.

Et mõista, miks koer haugub, tuleb aru saada, mis on selle motiivatsiooniks ja vallandajaks. Kui me oleme välja selgitanud haukumise põhjuse, siis on meil võimalus kas vähendada või kõrvaldada haukumise vallandaja, või siis muuta koera haukumine vastuvõetavama käitumise vastu.

Miks koerad hauguvad?

Haukumine on normaalne koerte käitumisviis, kuid kodukoerad hauguvad oma eellastest oluliselt rohkem. Osaliselt võib sellel olla seos territoriaalse haukumisega, kui koeralt oodati, et ta annaks sissetungijatest omanikule teada.

Teiseks põhjuseks on koeraomanike tahtmatu premeerimine territoriaalse haukumise eest. Koer haugub, andes omanikule teada sissetungijatest (külalistest). Omanik hakkab koera peale karjuma ja kiirustab välisukse juurde. Sa julgustad oma koera kampa lööma sissetungijate peale „haukumises“.

Koeraomanikud pole ainsad, kes tahtmatult premeerivad koeri territoriaalse haukumise eest. Seda võivad teha ka kodust möödujad. Näiteks koer haugub postiljoni peale. Postiljon paneb posti postkasti ja lahkub. Mida koer mõtleb? „Juhuu, ära tegin! Nii kui ma postiljoni peale haugun, läheb ta ära!“ Ehk koer tunneb, et selline käitumine on edukas ja ta jätkab seda.

Omanikud võivad teadmatult koera julgustada haukuma, „premeerides“ neid tähelepanuga. Õige

oleks ignoreerida koera ja lasta tal välisukse juures haukuda ja nõuda sissesaamist - eesmärgiks on õpetada koerale, et haukumise tulemuseks ta ei saa sisse. Kui lõpuks ikkagi murdud ja lased koera sisse, siis on see märk koerale, et haukumine siiski töötab, lihtsalt tuleb kauem haukuda!

Eelpooltoodud näited liigituvad normaalse, kuid soovimatu käitumise hulka.

Koerad võivad aga haukuda ka siis, kui midagi on valesti. Levinuim põhjus selleks on üksindusahistus. Need koerad hauguvad selle pärast, et nad on tõsiselt häiritud ja sel juhul on haukumine märgiks halvast enesetundest. Need koerad vajavad abi, et saada oma peremehest lahusoleku ahastusest lahti.

Samuti võivad haukuda valudes koerad, ka hauguvad osad dementseid koerad üleliia. Osadel koertel annab haukumine tunnistust kompulsiiivsetest häiretest või helihirmudest (äike, saluut) ja osadel võib hirm olla päästikuks. Kõigil nendel juhtudel vajab koer abi, kuna haukumine väljendab häiritust.

Ühel koeral võib olla korraga mitu erinevat põhjust, miks ta haugub, seega olukorra lahendamine hõlmab korraga mitut erinevat strateegiat.

Kõigepealt tuleb saada vastused järgmistele küsimustele:

- * kes haugub?
- * kuna ja kus see aset leiab?
- * vastus millele see on?
- * miks omaniku arvates koer haugub?

Need küsimused aitavad selgi-

tada haukumise motiivatsiooni ja vallandajat. Kui enamus haukumisi toimub omaniku ära olles, on kasu sellest, kui koju jäetakse salvestama mõni heli- või pildisalvesti. Mõningatel juhtudel on võimalik ka lahkuda oma elamisest ja seda jälgida kuskilt eemalt varjatult.

Käsitlemine: kiire lahendus?

Haukumise peale aktiveerivad karistusseadeldised nagu elektrišoki-kaelarihmad, sidrunirihmad, ultraheli tekitavad seadmed võet

takse tihtipeale kasutusele siis, kui tahetakse kiirelt probleem lahendada. Kuid nagu võib eelpoolkirjutatust järeldada, siis sellise seadme kasutamine ei likvideeri põhjust, mis koera

haukuma ajab. Hirmunud ja stressis loomade puhul ajab sellise seadme kasutamine asjad hoopis hullemaks, mitte paremaks. Näiteks üksindusahistusega koer võib muuta veelgi ahastavamaks, kui ta taipab, et lärmamine omaniku ära olles toob endaga kaasa ebameeldivad tagajärjed.

Käsitlemine: karistus?

Tavaliselt on see esimene reaktsioon, kui omanik seisab silmitsi koera ebameeldiva käitumisega. Kuid selleks, et karistusest oleks ka kasu, peab see olema: 1) kohe, 2) koera tõrjuv, 3) toimuma iga kord, kui koer valesti käitub.

Haukumise puhul, mis toimub omaniku ära olles, ei saa olla järjepidev - ja koer saab segaseid signaale - mõni kord teda karistatakse haukumise eest ja mõnikord mitte. Probleem on selles, et koer ei saa

Haukumine on normaalne koerte käitumisviis, kuid kodukoerad hauguvad oma eellastest oluliselt rohkem.

aru, millal on lubatud haukuda ja millal mitte - ja kui karistamine on juhuslik, on see suur stressitekitaja.

Tihti tekitavad omanikud kasutatud lärmi - näiteks koera peale karjumine, et ta vait oleks, põrub järgmistel põhjustel: see ei pruugi toimuda kohe siis kui koer haukuma hakkab, iga kord kui koer haugub ja - mis on eriti oluline - koer ei pruugi taibata, et karjumine on midagi halba.

Pole üllatav, et sellise stsenaariumi puhul koera haukumiskäitumine ei muutu.

Käsitlemine: parimad tulemused

On ilmne, et mitme erineva põhjusega käitumise puhul on oluline tegeleda just antud põhjustega. Näiteks lähenemisel, mis kõigepealt tegeleb koera üksindusahisusega, lärmihirmuga, kognitiivse düsfunktsiooniga, kompulsivse häirega jne, selle asemel et tegeleda lihtsalt haukumise endaga, on pikas perspektiivis efektiivsem ja koerasõbralikum.

Normaalse haukumisega koerte puhul vähendame haukumise vallandajaid ja suuname koera rohkem soovitud käitumisele. Näiteks, kui koer armastab haukuda möödujate peale, siis möödujate ilmumisel anna koerale kongi või mõne muu toidupeidikuga mänguasja, et koer oleks hõivatud ega poleks huvitatud jooksmisest ja möödujate peale haukumisest.

Koertele, kes hauguvad oma tagaiaas liikuvate naabrite peale, paluda naabritel koerale visata midagi eriti maitsvat iga kord, kui nad aias liiguvad. Selline käitumine muudab koera käitumise naabreid eemale peletada püüdvalt käitumiselt positiivsele maiuse ootamisele. Enamusel naabritest on niikuinii kõrini su koera haukumisest, nii et tõenäoselt on nad valmis omapoolse panuse andma selleks, et su koer lõpetaks nende peale haukumise ära.

Allikas:

<http://www.psychologytoday.com/blog/decoding-your-pet/201410/barking-mad-how-do-i-stop-my-dog-barking>

Foto: Kristinella

Millega arvestada
enne **teise koera**
võtmist?

Rõõm, mida koer oma olemasoluga majja toob, on nii ilmne, et tihti on raske vastu seista mõttele võtta veel üks koer. Kuid enne kui hakata uut koera välja valida, tuleks mõningad asjad läbi mõelda. Järgnevad viis nõuannet peaksid muutma uue koera võtmise vahvaks ja draamavabaks.

Veendu, et su praegune koer oleks korralikult koolitatud.

Kui sul on kodus koer - kes näiteks kaevab aias auke ja peenrast lilli välja - on väga suur tõenäosus, et ta õpetab oma halvad kombes ka uuele koerale külge. Nii et kui su praegune koer haugub, jalutades tirib, kodus närib mööblit ja jalatõusid, siis on viimane aeg temaga kooli minna, enne kui võtad majja uue koera. Vastasel korral on sul varsti kaks halvasti käituvat koera.

Tee kindlaks aeg ja ressursid, mis sul uue koera jaoks oleks

Kui oled kindlaks teinud, kui suurt kasvu koera soovid, on lihtne välja arvutada, kui kalliks läheks uue koera toit kuus. Lisa veterinaarkulud - ussirohi, vaksineerimine, kiip, selle registreerimine - ja saad teada summa, ilma milleta sa ei saa uut koera kuidagi võtta. Ära unusta aga seda, et uuele koerale on vaja ka kaela- ja jalutusrihma, söögi- ja joogikaussi, pesa või puuri. Iial ei tea, kuna tuleb ootamatult külastada loomakliinikut, vajad koerajalutajat või -hoidjat. Osadel tõugudel lisandub veel karvapügamine, trimmimine, koolitust peaks saama iga koer, töökoerteks aretatud tõugudel on vajalikud veel töökatsed, jahikoerad peaksid saa-

ma jahil käia jne. Sul peab kõige selleks jaguma piisavalt nii raha kui aega.

Ära eelda, et teine koer ravib välja su praeguse koera üksindusahistuse

Kui su praegusel koeral on üksindusahistus, siis teise koera võtmine ei paranda olukorda. Tegele oma probleemse koeraga nüüd ja kohe, küsi nõu veterinaarilt või õppinud koeratreenerilt ning likvideeri probleem enne uue koera majja toomist. Sellele lisaks pead arvestama sellega, et osad hüljatud koerad, kes jõuavad varjupaika, või koerad, kes on mitu korda omanikku vahetanud, omavad suuremat riski üksindusahistuse tekkeks, nii et peaksid sel teemal vestlema enne looma võtmist varjupaiga või selle organisatsiooniga, kelle kaudu omale looma võtta plaanid.

Pöörane kutsikas ja eakas koer ei pruugi kokku sobida

Kui sul on eakas koer, siis vaimta ta ette olema eemaletõukav ja agressiivne uue kutsika suhtes, et ta paneks uustulnuka aegsasti paika, kui see proovib piire. Olukorra muudab keerulisemaks see, et enamus kutsikaid on tähelepanunäljas ja nad ei tee välja eakate koerte märguannetest tõmbuda tagasi ning jätkavad nende tüütamist, mille tagajärjeks on õnnetu kodune elu. Kui sa plaanid tõsiselt vana koera kõrvale võtta kutsika, siis vali rahuliku temperamendiga kutsikas ja paku talle

palju tegevust ja võimalust mängida õues teiste koertega. Et aidata oma eakat koera kohaneda uue olukorraga peres, tee talle piirkond, kuhu ta saab tõmbuda puhkama ja omaette olema, kui ta ära väsib ja puhata tahab. Ja ära unusta seda, et tema vajab jätkuvalt samuti sinu armastust ja tähelepanu.

Vali sobilik kutsikas

Kuigi tundub, et on hea mõte võtta väiksele koerale lissaks teine väike koer, on vastupidine tegelikult õigem. Kaskluse võimaluse minimeerimiseks on kindlam võtta teist kasvu, kaalu ja vanust koer, kui sul juba olemas on. Liig suured erinevused nagu näiteks dogi ja chihuahua, pole vast kõige paremad, aga silmaga

nähtav erinevus võiks siiski olla, kuna siis ei tunne koerad nii suurt vajadust konkureerida. Näiteks 2 ja 4 aastane koer, sarnase aktiivsustaseme ning kerge kasvu - ja kaalu erinevusega oleks väga hea valik.

Ära unusta ka seda, et kuigi emased koerad saavad omavahel tihti hästi läbi, on siiski olemas suur risk, et nad lähevad kaklema emase kutsikaga. Kui aga plaanid võtta samast pesakonnast kaks kutsikat, siis pea meeles, et nende omavaheline side on tugevam, kui side sinuga.

Allikas:

<http://www.vetstreet.com/our-pet-experts/what-to-consider-before-getting-a-second-dog>

ANU KUURA

Käpa All peatoimetaja

Sissetõmmatavate ohtlikku

Paljud koeraomanikud armastavad fleksirihmasid. Rihm rullib koera eemaldudes end lahti ja koera lähemale tulles end jälle kokku, rihm ei jää jalgu – oi, kui mugav. Aga seda tüüpi rihmad peidavad endas ohte.

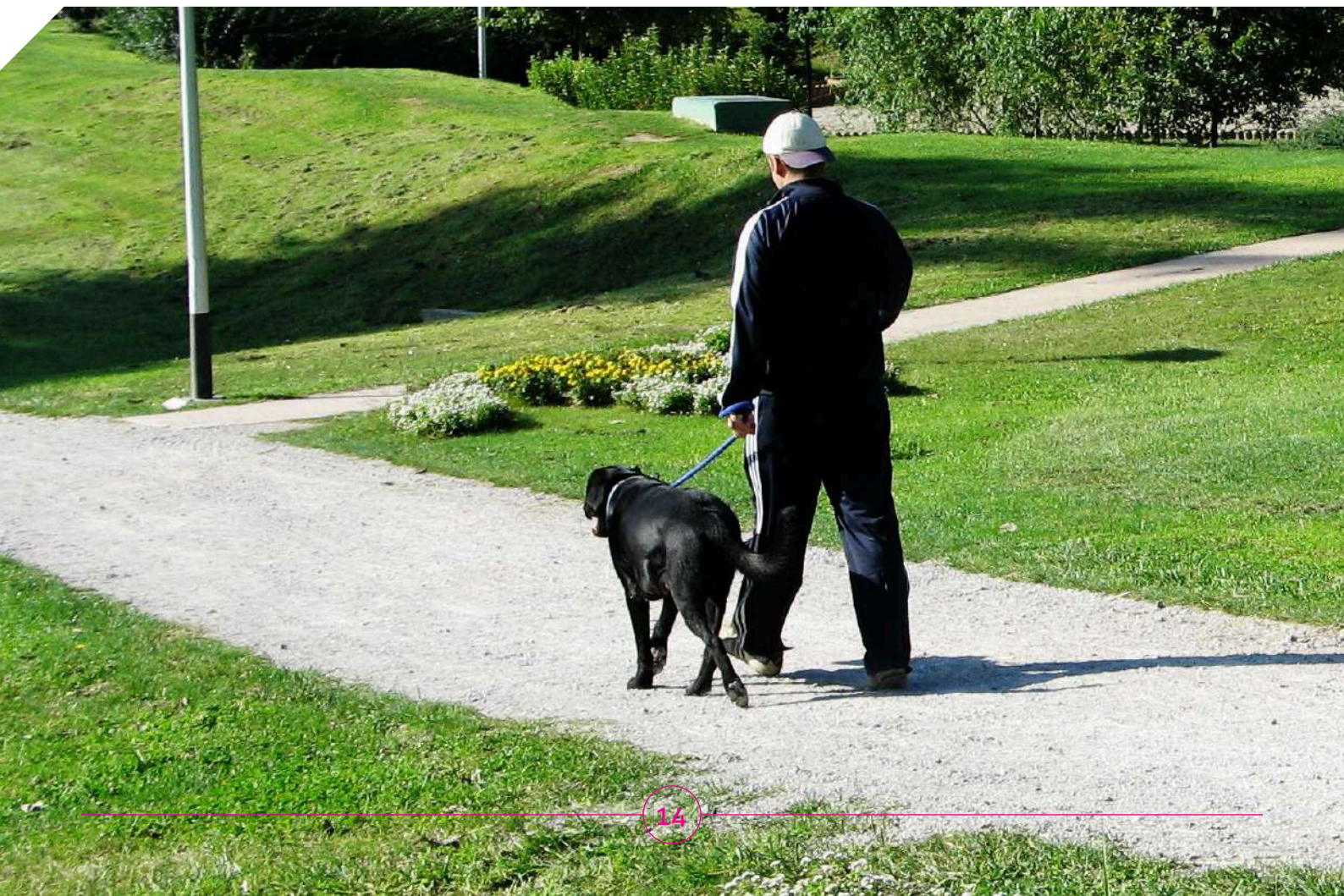
Kõige sagedasem ettetulev olukord on see, kui rihm on kogu pikkuses – see võib olla 5 või 10 meetrit, ehk sellega ulatub teisele poole sõiduteed, lahti, koer selle teises otsas – ja siis äkki ilmub kuskilt välja mõni auto või jalgrattur. Fleksile annab peale panna piduri, et koer

ei saaks rihma pikemalt välja tõmmata – aga mitte mingi väega ei saa fleksit panna rihma tagasi rullima, kui koer on selle pingule tõmmanud ja eemale kisub! Ehk kõik see 5 kuni 10 meetrit rihma on kontrollimatu sinu ja su koera vahel. Sellesse võib sisse sõita nii auto kui jalgrattur, sinna võivad otsa joosta lapsed – ja sa vaid vaatad abitult pealt, kuidas sa ei suuda oma kaugustes olevat koera küllalt kähku enda juurde tagasi saada.

Kui toimub otsasõit, siis võib see rihm rulluda auto/jalgratta ratta vahele kinni ja lohistada koera endaga kaasa, tekitades koerale vi-

gastusi, mis võivad osutuda surmavateks (järsk tõmme kaelalülidele – mis on väga õrnad ja nende nihetuse tagajärjel võib tulla halvatus, hingetoru vigastuse tagajärjel lämbumissurm). Autos/jalgrattal olijate vigastused ja psühhotrauma suurus võivad olla ka väga tõsised.

Lihtsam variant on see, kui teil on väiksem koer ja rihm pole lindi –, vaid nõõritüüpi. Ja teie koer suures rõõmus tormab tuttavat tervitama, joostes rihmaga jalgadesse, nii et tervitatava säärtesse löikub see nõõr sisse kui noaga, lõigates jalga sisse vereni välja ja kus mitte, sinna tekitades marraskil ja sinikates

jalutusrihmade Isest

jutid. Olen seda ise korduvalt kogenu-
nud, nii et tean, millest räägin.

Sellele lisaks on fleksid, kui neid on ühel jalutajal käes mitu (mitu koera jalutada), väga kerged omavahel sõlme minema. Samuti muutub fleksi kontrollimatuks, kui koer läheb põõsa või suurema umbrohupuhma taha ja fleksi takerdub sinna. Sa võid fleksit sikutada, sealt puhmast ta lahti ei tule ja sikutamine koerani ei ulatu.

Flekside käepidemed on kohma-

kad ja kui koer järsku ja ootamatult tõmbab, lähevad nad kergelt käest lahti ja koer pääseb jooksu.

Kui koer on sattunud konfliktsituatsiooni ja omanik püüab koera fleksirihma pidi tagasi tõmmata, on tihti tulemuseks sügavad sisselõiked, marrastused. Kui jalutaja aga takerdub sõlme

läinud rihma ja koer teda järel lohistama hakkab, siis on tagajärjed veelgi hullemad, luumurdudest alates kuni amputatsioonijuhumiteni.

Äkiline rihma otsa lõppemine on koera jaoks ootamatu, tagajärjed võivad olla erinevad vigastused.

Pikk rihm tekitab koertes suure vabadusetunde ja äkiline rihma otsa lõppemine või sellele piduri peale panemine on koera jaoks ootamatu, kuna koer jookseb täie hooga nagu ennist ega oska arvata, et ühel hetkel saabub vabaduse piir - ja tulemuseks on kaelanihestused, hingetoru-ja selgroovigastused.

Nii et mõelge - kumb on olulisem, kas mugavus või ohutus?

ANU KUURA

Käpa All peatoimetaja

Talvekülma vastu

Taas on käes külmad ilmad ja paljud meie perelemmikud lõdisevad õues jalutamas käies, kuna nende karvkate pole meie talvekülmade jaoks sobilik.

Kes ei taha oma lemmikule poest osta sooja vesti/kombekat, võib selle ka ise teha.

Lehekül, kus kõigile arusa-

davatele piltidele lisaks on ka inglisekeelsed näpunäited nii ühe kui teise valmistamiseks: http://www.leenas.com/English/sew_dog.html

Kui juba ise oma koerale vesti/kombeka teete, siis ärge unustage sellele õmblemast ka helkurpaelu, sest meil on enamuse aastast pilkane pimedus ja meie kalleid neljajalgse-

id ei taha me ju ohtu seada lihtsalt sellega, et nad on autojuhtidele märkamatud tumedad kogud.

Foto: rgbstock.com / TouTouke

Foto: rgbstock.com / johnnyberg

Kui koer kardab saluuti

Paljud koerad kardavad äikest ja saluuti. Nende rahustamiseks on erinevaid preparaate - feromooni pihustavaid, sissevõetavaid rahusteid - on Thundershirt - spetsiaalne rahustav vest koertele... Kõik asjad maksavad ja paljudel koertele ei mõju neist ükski.

Aga on veel üks võimalus. Harju-

tada oma koera aegsasti saluudihelidega, nii et kui ükskord tegelikult õues kõmutamiseks läheb, siis koer sellele enam ei reageeri.

Youtubes on saadaval näiteks selline härjumiseks kasutatav salvestis: <https://www.youtube.com/watch?v=6uTK5VoDcXQ>

Proovige järele, kaotada pole ju midagi!

Ja pidage meeles, et te peate seda koerale laskma iga päev, iga päev mitu korda, nii palju päevi, kuni mõjub. Paarist korrast vana-aasta viimase päeva hommikul ei piisa ;)